

DOG HEALTH WORKSHOP 2012

Internationell konferens för hundars hälsa

Svenska Kennelklubben har frågan om hundars hälsa högt på dagordningen. Fler goda exempel på det har tillkommit de senaste åren, inte minst de Särskilda Rasspecifika Domaranvisningarna, SRD, som rönt uppmärksamhet runt om i världen. I början av juni spände SKK musklerna ytterligare och anordnade den första internationella workshopen för bättre genetisk hälsa hos rashundar i Stockholm. Att det finns ett behov av och en vilja att diskutera ämnet vittnade deltagarlistan, som dignade av forskare, veterinärer och representanter från kennelklubbs- och djurskyddsorganisationer, om.

”Även om vi i Norden har hälsofrågor högt på agendan är vi på det klara med att vi inte kommer så långt om inte resten av världen delar vår inställning och strävar mot samma mål.”

doghealth
workshop.com

BREEDING HEALTHIER DOGS -
FROM ATTENTION AND AWARENESS TO ACTION!

Läs mer om vad man kom fram till på www.doghealthworkshop.com, "summing up", "read more"

Svenska Kennelklubben tog i och med The 1st International Workshop on Enhancement of Genetic Health in Purebred Dogs initiativet till ett utökat, internationellt samarbete kring den viktiga frågan om förbättrad hälsa hos våra rashundar. Inom Norden har man länge haft en dialog och vidtagit åtgärder avseende hälsoarbete och på många områden har de nordiska kennelklubbarna gått hand i hand. Vi har även ett etablerat forum, Nordisk Kennelunion, NKU, med regelbundna möten och möjlighet till kommunikation.

– Idag är hundaveln internationell, sa professor Åke Hedhammar som tillsammans med SKKs genetiskt sakkunniga Sofia Malm legat bakom idén till konferensen och varit ansvarig för genomförandet. Även om vi i Norden har hälsofrågor högt på agendan är vi på det klara med att vi inte kommer så långt om inte resten av världen delar vår inställning och strävar mot samma mål. Det är nödvändigt att vi får igång en dialog och skapar plattformar för diskussion och utbyte av erfarenheter.

Sju ämnesrubriker fanns formulerade för de diskussioner i workshopform som var konferensens tyngdpunkt. Samtliga deltagare, totalt knappt 150 st, hade i förväg anmält sig till den arbetsgrupp de ville delta i. Initialt och gemensamt hölls en noggrann genomgång av vad respektive ämne avsåg att fokusera på.

Sju ämnen för workshops

SKKs Renée Sporre-Willes, ledamot i FCI's Standard Commission, presenterade *Förutsättningar och tillvägagångssätt vid internationellt erkännandet av nya raser och rasvarianter*. Inom FCI finns idag 392 olika raser godkända och det sker en ständig tillväxt. I praktiken innebär det att för flera av dessa är avelsbasen snäv och möjligheten att bedriva ett hållbart avelsarbete i och med det begränsad.

– Vi måste fundera på utifrån vilka premisser vi godkänner nya raser, sa Renée. Vad är egentligen definitionen för en ras? Hur ska vi undvika att allt fler separata raser avknoppas och erkänns av kennelorganisationerna?

En självklar presentatör av ämnet "Åtgärder för att premiera anatomisk sundhet och undvika extrema utseenden" var ordföranden i SKKs SRD-kommitté Göran Bodegård – i mitten på bilden.

Dansk Kennelklubbs Helle Friis Proschowsky tar anteckningar och Erling Strandberg leder diskussionen i workshopen för mentalitet och beteende.

Till höger: Finska Kennelklubbens Kirsi Sainio i livlig diskussion.

En anledning till att antalet raser ökar är förmodligen uppmärksamheten och intresset för det som är unikt. Det kan vara färg, päls, etc. Men kanske är det i själva verket enbart en variant på en redan existerande ras och vattentäta skott mellan stamböckerna riskerar att ställa till det för både den etablerade rasen och den nyttillkomna. Är det därför kanske bättre att godkänna nya varianter än raser, för att underlätta utbyte av genetiskt material? Och ska kraven för att vi ska ta en ny hundras ens under övervägande, höjas? Vidare bör vi undersöka hur molekylärgenetiken kan bistå oss när vi utreder om en ras som aspirerar på eget godkännande är så nära släkt med redan etablerade raser att det inte är relevant att överväga autonomitet.

Richard Nap, Uppportunity Consultants, introducerade *Harmonisering av undersökningsmetoder och intyg avseende ärftliga sjukdomar*. Idag utförs screeningundersökningar och hälsoprogram utifrån olika underlag och regler. Statistik visar att import och export av hundar sker flitigt, och det finns ett uttalat behov av att kunna översätta resultaten länderna emellan.

– Det här är en fråga där både kennel- och veterinärorganisationer är inblandade, sa Richard Nap. Vi har ett gemensamt mål och vi står ju så att säga på samma sida i arbetet. Vi måste identifiera problemen och därefter försöka göra det så enkelt som möjligt i alla led. Kommunikation och delaktighet är nödvändiga för att en harmonisering ska bli framgångsrik.

Problemformuleringen kring *Validering och praktisk användning av genetiska tester i hundaveln* belystes av Cathryn Mellersh, Animal Health Trust. Förekomsten av DNA-tester ökar snabbt och brukarna är ofta snara att ta till sig de nya landvinningarna. Men är vi säkra på att alla DNA-tester fyller ett behov? Och vems behov – forskares, rasklubbars, uppfödarens eller rentav laboratoriernas? Riskerar vi att testa för mindre allvarliga defekter och selektera bort hundar i en omfattning som på sikt utarmar den genetiska avelsbasen inom raserna? Är testerna validerade?

– Allt fler mutationer som är kopplade till defekter och sjukdomar identifieras och uppfödarna erbjuds DNA-testning, sa Cathryn. Vi måste därför även lägga oss vinn också om ett framtidsperspektiv – hur kommer det här att påverka hundaveln?

En självklar presentatör av ämnet *Åtgärder för att premiera anatomisk sundhet och undvika extrema utseenden* var ordföranden i SKKs SRD-kommitté Göran Bodegård. Göran gick rakt på sak.

– Vi är i en situation där överdrifter är frekventa hos vissa raser och det är inte ovanligt att de vinner på utställning. Eftersom avelsdjur till stor del väljs utifrån utställningsframgångar inom många raser måste vi fokusera på utställningssportens ansvar. Är det så att vi rent av behöver införa ett begrepp för hundar som är alltför extrema?

Göran poängterade att ingen rasstandard förespråkar överdrifter men att somliga är

otydliga och har tolkats på ett sätt som lett till dagens situation. Vi människor vänjer oss kontinuerligt vid avarter och beteenden som till slut närmast upplevs som raskaraktistiska. Symptom på andningsproblem är ett sådant exempel. Det är därför angeläget att arbeta för att öka medvetenheten och ändra inställningen hos dem som är berörda. Det är därtill oerhört viktigt att den processen försiggår hos exempelvis domarkåren också internationellt.

Workshopen som hade till uppgift att diskutera *Avelsval för beteendegenskaper* presenterades av tyska Kennelklubbens ordförande Peter Friedrich. Han redogjorde för den språkförbistring som råder på det här området och att bristande överrensstämmelse i terminologin gör att vi ibland pratar förbi varandra. Peter visade också hur etologin har utvecklats genom åren och att man från ett strikt ha observerat beteenden numera också gör sammanfattande bedömningar av hundars personligheter.

– När vi inför beteendetester/mentalbeskrivningar måste vi ha klart för oss vilka konsekvenser det får för raspopulationerna, sa Peter. För att nå acceptans hos uppfödare och hundägare bör risken att misslyckas vara liten och det måste innebära uppenbara fördelar att testa sin hund.

– I Tyskland mentalbeskrivs numera alla avelshundar, oavsett ras. Det har lett till att debatten om restriktioner eller förbud för vissa raser har tystnat. Också användarna, det vill säga klubbar, uppfödare etc har varit påtagligt positiva.

Genomgången av uppgiften för gruppen *Utveckling av rasset specifika avelsprogram på nationell och internationell nivå* gjordes av Claire Wade, University of Sydney.

– Jag är övertygad om att det bör förekomma både internationella och nationella avelsprogram för våra hundraser, sa Clarie. Vi behöver diskutera igenom det här på flera nivåer. Ett uppenbart problem är de raser där populationerna är små och begränsas ytterligare av att uppfödarna har olika avelsmål.

Claire påtalade också att ekonomin är en aspekt som hela tiden spelar in – vem ska betala för undersökningar och hälsoprogram? Hur öppen ska man vara med undersökningsresultat? (*Den nordiska modellen med officiella resultat är tämligen unik, Åsas anmärkning*). Hur ska vi övertyga alla inblandade om vad som behöver göras?

Den sista workshopen presenterades av Brenda Bonnett, B. Bonnett Consulting, och hade rubriken *Skapandet av nationella och internationella plattformar för gemensamt arbete*. Brenda inledde med att säga att hon knappast var förvånad över att det var Sverige och Svenska Kennelklubben som sett till att konferensen kom till stånd.

– Vi är allesammans här för vi tror på att det behövs plattformar och forum för att öka internationellt samarbete och samverkan, sa Brenda. I de här frågorna är vi många intressegrupper, flera av oss tillhör inte bara

en, och vi måste fundera på om vi i våra roller också utgör en del av problemen. Men, eftersom vi är samlade här, är det uppenbart att vi också önskar vara en del av lösningen!

Olika problem

I flera timmar hade grupperna möjlighet att diskutera sina frågeställningar utifrån erfarenhet, ambition och praktisk realitet. Det framgick tydligt att situationen för till exempel rashundsverksamhet och avelsarbete är väsensskild mellan olika länder. Medan norra Europa har en hög procent registrerade hundar och uppfödare anslutna till centrala organisationer är rashundar i många länder ett undantag. Där består hundpopulationerna av blandraser och gatuhundsproblematiken är ofta uttalad. "Show-dogs" utgör en liten, sluten skara vars väl och ve inte berör den vanliga hundägaren i högre grad. Det finns också i flera länder en uttalad misstro från veterinärkåren mot rashundsuppfödare som känns främmande ur ett svenskt perspektiv.

– Verkligheten ser mycket olika ut för oss, sa Åke Hedhammar. På många håll är ett mer allmänt djurskydd den viktigaste frågan. Men hundsporten sprider sig, och medvetenheten om hälsa och exteriör måste implementeras parallellt. Vi måste få alla inblandade med på tåget!

Fortsatt arbete

Under söndagseftermiddagen redovisade grupperna sina diskussioner. Sammanfattningsvis kunde man konstatera att det i dagsläget, när de första gemensamma stegen tas, huvudsakligen handlar om att identifiera problembilden och de inblandades behov och förutsättningar. Det finns inga färdiga lösningar att tillgå, men många nya, kreativa idéer kom fram.

Strukturen för hur det fortsatta samarbetet ska se ut började ta form i den avslutande diskussionen. En webb-baserad plattform som skapas på initiativ av kennelorganisationerna och för vars oväld aktiv involvering också av andra intressenter borgar för förefaller vara den snabbaste, mest tilltalande och logiska utvecklingen. Frågan är redan föremål för överväganden inom FCI.

En stor del av behållningen av konferensen ligger i de officiella kontakter som knöts under de båda dagarna. Förhoppningsvis kan det leda till ett mer effektivt samarbete både mellan forskare och andra intressenter samt en ökad förståelse mellan vetenskapsmän, veterinärer, djurrättsorganisationer, myndigheter och kennelklubbens företrädare m fl.

Läs mer om vad man kom fram till på www.doghealthworkshop.com, "summing up", "read more".

Många av deltagarna riktade sitt spontana tack till SKK för initiativet till konferensen

Till vänster: Ulf Uddman och Åke Hedhammar.

Intensiva diskussioner i arbetsgrupperna.

Initiativet till konferensen togs av Åke Hedhammar, som också formulerade devisen som lyder "from attention and awareness to action".

Bland andra från vänster Brenda Bonnett, Patricia Olson, Åke Hedhammar, Bruce Fogle, Steve Dean, Ulf Uddman, Lillemor Wodmar, Dan O'Neill.

Peter Friedrich, Erik Wilson och Bodil Carlsson, engagerade diskussioner i workshopen för mentalitet och beteenden.

Många intensiva diskussioner i arbetsgrupperna.

”Vi människor vänjer oss kontinuerligt vid avarter och beteenden som till slut närmast upplevs som ras-karakteristiska.”

och menade att det var ett viktigt steg i rätt riktning. Flera grupper poängterade hur angeläget det är att den process som satts igång inte stoppar upp utan utvecklas konstruktivt. Det var också något som Åke Hedhammar tryckte på i sitt slutliga anförande.

– Vi delar alla ett ansvar för att arbetet med att förbättra våra hundars hälsa går vidare – och att det ger resultat! Vi kan konstatera att vi i Norden ligger långt fram på området, men också att vi har en hel del att lära av andra. Förhoppningen är nu att den dialog som workshopen öppnat för får en intensiv och konkret fortsättning.

En uppgift för de intressegrupper som bildades, antingen på uppdrag eller spontant, är att hitta just modeller för framtida samverkan både mellan länder och mellan intressegrupper. Från SKKs håll ser man gärna konkreta åtgärder på internationellt plan i en hel del frågor. Kennelunionen FCI kan här spela en framskjuten roll.

– Det fodras ett åtagande från flera håll, inte minst ekonomiskt, sa Nils-Erik Åhman, SKKs ordförande. Vi är glada att vi lyckats samla så många deltagare till vår konferens. Kompetensen är imponerande. Bland deltagarna finns ett stort antal veterinärer, ännu fler forskare och flera av de stora kennelklubbarna, precis som FCI, är väl representerade. Det här är en angelägenhet där vi måste arbeta tillsammans.

Innan deltagarna skildes bjöd professor Peter Friedrich, ordförande i tyska kennelklubben, in till ett nytt arrangemang. Peter och VDH har åtagit sig att vara värdar för ”the 2nd International Workshop on Enhancement of Genetic Health in Purebred Dogs”. I juni 2014 samlas man i Düsseldorf, Tyskland för en uppföljning av stockholmskonferensen.

KORTA INTERVJUER

Helle Friis Proschowsky, veterinär konsult på Dansk Kennelklubb med ansvar också för genetiska frågor:

– Jag sitter med i Nordisk Kennelunion och vi har engagerat oss i workshopen. Jag kommer att sitta med i gruppen som diskuterar beteende. Det är inte mitt område men det är spännande att få en bättre inblick i ett ämne där man inte är expert. De gemensamma introduktionerna till frågeställningarna är intressanta, och visar att vi har en gemensam problemställning att arbeta med också internationellt. Mötet mellan forskare och hundvärlden är viktigt. För den som sitter och forskar i ett laboratorium och arbetar fram DNA-tester är det naturligtvis angeläget att också få kontakt med brukarna, det vill säga uppfödarna och hundvärlden i stort, som ju är de som ska kunna få glädje av arbetet. Vi i Norden ses ju regelbundet och diskuterar mycket kring avel och hälsa. I och med workshopen får vi en bredare kunskap om vad som händer i till exempel USA, Australien och övriga Europa.

Jag tror första steget måste vara att vi inser och erkänner att vi har samma problem. Workshopen gör det möjligt för oss att knyta kontakter och lägga grunden för ett vidare samarbete. Det här är ett mycket bra initiativ från SKK och jag hoppas att det blir en tradition där flera länder tar fatt i stafettpinnen.

Jemima Harrison, filmare och producent till Pedigree Dogs Exposed och uppföljaren Pedigree Dogs Exposed – Three years on:

– Jag har valt att vara med i gruppen som diskuterar extrema fenotyper, det vill säga exteriöra överdrifter. Allra helst hade jag velat dela mig själv i sju bitar för att sitta med i samtliga workshopar. För mig personligen är det som hänt för rashundar sedan min film otroligt spännande. Konferensen här är första gången som många nyckelpersoner från så många länder sitter i samma rum och dryftar de här frågorna. Hundaveln är internationell och vi måste skapa internationella plattformar för samarbete.

Jag kan inte nog understryka hur mycket jag uppskattar SKKs initiativ och Åke Hedhammars arbete för att genomföra den här konferensen. Jag anser att SKK är ett föredöme. Ett forum av det här slaget är exakt vad vi behöver – det är ett försök att få alla att känna sig delaktiga och ta ansvar och det gör mig hoppfull inför framtiden. Det känns som framtiden för våra rashundar startar på allvar här.

(Läs mer om Jemimas tankar på <http://pedigreedogsexposed.blogspot.se/>)

”Jag tror första steget måste vara att vi inser och erkänner att vi har samma problem.”

Anita Oberbauer, professor med ansvar för Animal Science, University of California, Davis, ledamot i styrelsen för Orthopedic Foundation for Animals:

– Den här konferensen är en fantastisk möjlighet att harmonisera synen på hur rashundars hälsa kan förbättras också ur ett internationellt perspektiv. Det är första gången som det görs ett försök att få till stånd en debatt med så många länder representerade. Min förhoppning är att det kommer att öka medvetenheten om problemställningarna i alla hundsportande länder. Deltagarna får en god inblick i vilken situation som råder i andra länder och vilka speciella problem som finns. Konferensen utgör ett tillfälle för alla inblandade att tala med varandra och det ökar vår kunskap. Det arbete som pågår är otroligt spännande och jag känner mig hoppfull inför framtiden.

Peter Friedrich, ordförande i tyska kennelklubben Verband für das Deutsche Hundewesen, VDH, uppfödare av sloughi och greyhound:

– För mig finns det flera skäl att delta på konferensen. För det första: hälsa och sundhet är de absolut viktigaste frågorna för rashundar. För det andra: Vi kan bara nå framgång genom internationellt samarbete. För det tredje: Oavsett vilka lösningar forskare och hunduppfödare försöker finna på problemen är samarbete och dialog ett måste.

– Jag har valt att ingå i workshoppen som fokuserar på beteende, eftersom jag har en hel del erfarenhet på området. I Tyskland har vi, genom ett demokratiskt fattat beslut, krav på att alla avelsdjur ska genomgå en mentalitetstest. Många klubbar har flera års vana vid mentala tester, andra har nyligen påbörjat sitt arbete. Det finns dock en extremt stor acceptans för mentaltesterna både hos uppfödare och allmänhet, och vi kan se att det redan har skett en förändring inom vissa raser.

– Jag hoppas att konferensen ska leda till konkreta resultat och internationella åtgärdsprogram, vilket är en nödvändighet om vi ska vara framgångsrika.

”Oavsett vilka lösningar forskare och hunduppfödare försöker finna på problemen är samarbete och dialog ett måste.”

Sofia Malm, genetisk sakkunnig på Svenska Kennelklubben och tillsammans med Åke Hedhammar nyckelperson i konferensen:

– När det gäller hälsofrågor ligger vi i Norden i frontlinjen, vi har arbetat med dessa problem i många år. Numera är hundavel och hundsport internationell, en stor del av våra avelsdjur hämtas från andra länder. Det gör att det inte räcker med inhemska mål, vi måste ha ett internationellt samförstånd. Från SKK har vi upplevt att det har saknats plattformar för internationellt samarbete och dialog. Initiativet till konferensen togs av Åke Hedhammar, som också formulerade devisen som lyder ”from attention and awareness to action”.

– Vi valde att arrangera workshops, det vill säga arbetsgrupper, eftersom det ger mer utrymme för diskussion. Det kändes viktigt att det inte var envägskommunikation, som det lätt blir om man bara har föredrag, utan att så många som möjligt gavs chansen att komma till tals. Vi har haft en mycket bra uppslutning från de intressegrupper vi hoppades skulle attraheras, diskussionerna har varit konstruktiva och i flera grupper har vi sett konkreta förslag till vidare åtgärder.

– En viktig uppgift för oss som arrangörer har varit att identifiera problemställningarna. Under de här två dagarna har det blivit uppenbart för oss hur olika förutsättningar vi har i olika länder, det är något som är nyttigt att bli medveten om.

Nils-Erik Åbmansson, ordförande i Svenska Kennelklubben:

– Vi är mycket glada att konferensen har rönt så stort intresse och att vi samlat så många deltagare. Här finns till exempel cirka 25 veterinärer, 50 forskare och ett stort antal representanter från kennelklubbar och djurskyddsorganisationer världen runt. Vi måste arbeta tillsammans, det är ett av de viktigaste budskapen för de här dagarna. Jag hoppas att vi i och med detta på alla sätt understryker hur angeläget SKK anser att det är med god hälsa och funktion hos våra rashundpopulationer. Vi kommer att vidareförmedla de erfarenheter vi gör här till den generella exteriördomarkonferensen i höst.